

PARTER

Kärande

Moravatten AB, 556377-1962
Box 100
794 22 Orsa

Ombud: Jurist Mathilda Wihlborg
Intrum Sverige AB
Box 41
401 20 Göteborg

Svarande

Kristian Brandt, 19570731-0172
Ryssa
Borstnäsvägen 16
792 92 Mora

SAKEN

Fordran på förfallen va-avgift

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen undanröjer tredskodomen från den 16 december 2021 i mål nr M 7882-21.
  2. Kristian Brandt ska till Moravatten AB betala 249 109 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen beräknad från den 8 oktober 2020 till dess full betalning sker.
  3. Kristian Brandt ska ersätta Moravatten AB för inkassokostnad med 180 kr och för rättegångskostnader (ansökningsavgift) med 2 800 kr.
-

YRKANDEN M.M.

Moravatten AB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska förpliktiga Kristian Brand att till Moravatten AB utge

- ett kapitalbelopp om 249 109 kr jämte årlig ränta enligt 6 § räntelagen beräknad från fakturans förfallodag den 8 oktober 2020 till dess full betalning sker,
- ersättning för inkassokostnad med 180 kr,
- ersättning för kostnad i samband med ansökan om betalningsföreläggande med 680 kr, och
- ersättning för ansökningsavgift med 2 800 kr.

Kristian Brand har motsatt sig käromålet.

GRUNDER

Moravatten AB

Länsstyrelsen förelade Mora kommun 2014 att senast den 30 april 2015 bestämma verksamhetsområde för vatten och avlopp i byn Ryssa. Det är därmed kommunens ansvar att upprätta en va-anläggning och förbindelsepunkt. Utrymmet för fastighetsägare att använda enskilda anläggningar är litet. En fastighetsägare måste låta den enskilda anläggningen ingå i den allmänna va-anläggningen om huvudmannen begär det. Det är dock inget som påstås ha ägt rum från kärandens sida och inte heller från svarandens sida så som Moravatten förstår Kristian Brandts talan. Enligt 40 § har fastighetsägaren rätt att få skälig ersättning för en enskild anläggning som blir onyttig till följd av den allmänna va-anläggningen. Kristian Brandt har upplysts om möjligheten om att erhålla ersättning för onyttig anläggning i informationsbrevet som tillsändes alla fastighetsägare. Något anspråk har aldrig inkommit från Kristian Brandts sida. Det finns därmed inget lagstöd för Kristian Brandts påstående om att undgå tvångsanslutning.

Kristian Brandt har ägt fastigheten Mora Ryssa 172:16 med adress Borstnäs vägen 16 sedan den 15 maj 2015. Fastigheten ligger inom Moravatten AB:s verksamhetsområde. I början av 2016 sändes förslag på förbindelsepunkter till fastighetsägarna. Kristian Brandt har haft möjlighet att påverka platsen för förbindelsepunkten. De

synpunkter som han har haft har tillgodosetts. Moravatten AB har därefter upprättat en förbindelsepunkt för fastigheten och Kristian Brandt har informerats om förbindelsepunktens placering.

Det servitut som finns mellan Ryssa 172:16 och Ryssa 153:12 avser den enskilda va-anläggningen. Det påverkar därmed inte processen om anslutningen till den allmänna anläggningen. En VA-huvudman kan i särskilda fall bevilja att flera fastigheter försörjs genom en gemensamhetsanläggning. För att det ska vara möjligt måste ett avtal upprättas och en gemensamhetsanläggning för den gemensamma va-installationen bildas. Ryssa 172:16 och Ryssa 153:12 uppfyller inte förutsättningarna för att försörja fastigheterna genom en gemensam förbindelsepunkt varför vardera fastighet är ersättningsskyldig för en förbindelsepunkt.

Kristian Brandt har tillställts ett informationsbrev med uppgifter om anläggningsavgiftens storlek med uppmaning att ta kontakt om uppgifterna var felaktiga. Han har inte invänt med de uträknade avgifterna. Han har därefter tillställs en faktura avseende anslutningsavgiften och faktureringen har skett i enlighet med gällande taxa. Det yrkade beloppet är korrekt och Kristian Brandt är betalningsansvarig för beloppet.

Kristian Brandt

Så länge han inte skadar person eller miljön saknas det skäl att tvångsansluta hans fastighet till den kommunala va-anläggningen. Han har för avsikt att skapa ett kretsloppssystem på fastigheten där det näringsrika avloppsvattnet är en nyckelkomponent. Det är en brist att kommunen inte erbjudit fastighetsägarna alternativa kretsloppslösningar för de fastigheter där denna möjlighet finns.

Vidare har fastigheten servitut för vatten och avlopp.

Det system som Moravatten använder är inte bästa möjliga teknik.

Miljökonsekvenserna av lastbilstransporter för att frakta rötslammet till

Norrviken/Gävla är inte utrett. Det saknas också en konsekvensbeskrivning av vad ett ökat elberoende innebär för hållbarheten i systemet.

För att han ska kunna uppfylla bevisbördan om att hans anläggning har samma miljöstandard som den kommunala va-anläggningen, behöver han få en beskrivning av den miljöstandard som avses. Möjligheten till andra lösningar har aldrig beskrivits i det informationsmaterial som funnits i samband med upprättandet av va-området.

Regeringen har beslutat om en lagrådsremiss som innebär att enskilda fastighetsägare ges möjlighet att bidra till ett hållbart samhälle byggt på permakulturella principer.

DOMSKÄL

Domstolen avgör med stöd av 42 kap. 18 § första stycket 5 rättegångsbalken målet utan huvudförhandling.

Utgångspunkter för prövningen

En fastighetsägare ska betala avgifter för en allmän va-anläggning om fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt, 24 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV.

En avgift enligt 24 § LAV ska bl.a. avse vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge, se 12 och 25 §§ LAV.

Det är huvudmannen som måste visa att fastigheten faktiskt har behov av vattentjänsterna. Om det finns ett sådant behov måste fastighetsägaren, för att undgå avgiftsskyldighet, kunna bevisa att detta behov med större fördel kan tillgodoses på

något annat sätt än genom den allmänna anläggningen. Trots att det är en individuell prövning måste hänsyn tas till den omgivande bebyggelsen och områdets karaktär i övrigt. Om förhållandena i bebyggelseområdet i stort behöver en kollektiv lösning av va-frågan, anses detta i sig innebära en stark presumtion för att andra lösningar inte heller är bättre i det enskilda fallet. (prop. 2005/06:78 s. 79 f.).

Kristian Brandt äger fastigheten Ryssa 172:16 i Mora kommun. I målet är utrett att fastigheten är belägen inom verksamhetsområdet för kommunal va-anläggning och att en förbindelsepunkt har ordnats i direkt anslutning till fastigheten. Moravatten, som är huvudman för den allmänna va-anläggningen, har uppgett att ett förslag på förbindelsepunkt år 2016 sänts till berörda fastighetsägare och att Kristian Brandts synpunkter avseende förbindelsepunktens placering har tillgodosetts. Dessa uppgifter har Kristian Brandt inte motsatt sig. Vidare framgår att NODOVA (Norra Dalarna Vatten & Avlopp) den 16 april 2020 har informerat Kristian Brandt om att va-anläggningen är fullt utbyggd och hur anläggningsavgiften avses att beräknas.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Att fastigheten Ryssa 172:16 har ett behov av vattentjänster är ostridigt i målet. Frågan i målet gäller om behovet bättre tillgodoses genom en enskild anläggning än genom den allmänna va-anläggningen. Moravatten har uppgett att länsstyrelsen har förelagt Mora kommun att bestämma verksamhetsområde för vatten och avlopp för Ryssa by. Denna uppgift är inte ifrågasatt. Den omständigheten att förhållandena i Ryssa by i stort är sådana att det ansetts finnas ett behov av en kollektiv lösning, talar för att även Kristian Brandts fastighet har ett behov av vattentjänster som bäst tillgodoses genom den allmänna anläggningen.

Kristian Brandt har anfört att han inte fått information om vilken miljöstandard en enskild anläggning behöver ha för att kunna godtas och att han därför haft svårt att uppfylla den bevisbörda som åvilar honom. Han har också anfört att kommunen inte informerat om möjligheten för fastighetsägare att använda sig av alternativa lösningar.

Det kan vara svårt för den enskilde att veta vilken miljöstandard en enskild anläggningen behöver ha för att kunna godtas. Detta förtar dock inte det faktum att bevisbördan för den enskilda anläggningens funktion åvilar fastighetsägaren. Om fastighetsägaren önskar information om vilka krav som ställs kan denne vända sig till kommunen och/eller va- huvudmannen för information. Någon allmän skyldighet för va-huvudmannen att regelmässigt tillhandahålla information kring miljöstandard på enskild va-anläggningar kan inte anses föreligga. Dessa krav kan också antas variera utifrån förhållandena i det enskilda området.

När det gäller behovet av att omhänderta vatten och avlopp från fastigheten Ryssa 172:16 på ett sätt som säkerställer skyddet för människors hälsa och miljön, anser domstolen att Kristian Brandt inte har visat att behovet bättre tillgodoses genom en enskild anläggning än genom en allmän va-anläggning. Att det idag finns ett servitut för vatten och avlopp mellan fastigheterna Ryssa 172:15 och Ryssa 153:12 ändrar inte den bedömningen.

Mark- och miljödomstolen anser därför att Kristian Brandt i enlighet med 24 § LAV är skyldig att betala anläggningsavgift för den allmänna va-anläggningen till Moravatten. Moravatten har upprättat förbindelsepunkt för fastighetens anslutning och underrättat Kristian Brandt om förbindelsepunkternas läge på ett korrekt sätt. Förutsättningen för avgiftsskyldighet i enlighet med 25 § LAV är därmed uppfylld. Kristian Brandt har erhållit information om hur faktureringen av anläggningsavgiften avses att ske och han har inte invänt mot beräkningen av denna. Det fakturerade beloppet är också lägre än det belopp som angavs i informationen. Sammantaget finner domstolen att Kristian Brandt ska förpliktigas att utge anläggningsavgift i enlighet med vad Moravatten har yrkat.

Vid denna utgång ska Kristian Brandt även ersätta Moravatten AB för dess ansökningsavgift till mark- och miljödomstolen (56 b § andra stycket LAV) samt inkassoavgift. Eftersom målet inte är överlämnat från Kronofogdemyndigheten saknas möjlighet för Moravatten att få ersättning för kostnader om 680 kr i samband med ansökan om betalningsföreläggande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-01)

Överklagande senast den 14 april 2022.

Malin Wik

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Malin Wik, ordförande, och tekniska rådet Christina Odén.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.